

СЕКЦІЯ 4
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ
ПРАВ ЛЮДИНИ

Антоненко Катерина Сергіївна,
студент 1 курсу факультету № 2 НАВС;
Науковий керівник: Хохліна О. П.,
професор кафедри психології та
педагогіки факультету № 2 НАВС,
доктор психологічних наук, професор

ПРО ВИВЧЕННЯ ІНТЕРЕСІВ СТУДЕНТІВ РІЗНОЇ СТАТІ

Покращення професійної підготовки майбутніх фахівців є необхідною умовою стабільного соціально-економічного розвитку в Україні. Нашому суспільству потрібні люди, які здатні креативно й незалежно мислити, орієнтуватися в науково-технічній інформації, творчо вирішувати професійні завдання. Якщо раніше при навчанні у вищому навчальному закладі ставилося завдання поглибленої професійної підготовки, то в даний час особлива увага приділяється розвитку творчого потенціалу студента, але не знижуються вимоги й до професійних знань. Відповідно до нових суспільних потреб виникла необхідність пошуку нових форм и прийомів стимулювання пізнавального інтересу до науково-технічної творчості [2, с. 99], який є вагомим внутрішньою мотивацією діяльності.

В цілому інтересами особистості можуть виступати явища зовнішнього світу, уявлення, ідеї, почуття і переживання - все те в чому знаходить втілення потреба. Слід підкреслити, що поняття «інтерес» як частина процесу спонукання, виступає тим складним механізмом співвіднесення особистістю зовнішніх і внутрішніх чинників поведінки, який визначає виникнення, напрямки, а також способи здійснення конкретних форм діяльності.

Аналіз наукових джерел, у тому числі присвячених теоріям та дослідженням проблем формування особистості свідчить, що різноманіттю інтересів та мотивації молоді різної

статі в психології та педагогіці приділяли увагу відомі вчені, науковці (Л. Божович, Г. Костюк, О. Леонт'єв, С. Рубінштейн, М. Цветкова, А. Маркова, Б. Анан'єв, М. Беляєва, І. Шахова та ін.). Разом з тим відмічається, що наявні вагомі та серйозні напрацювання потребують переосмислення та адаптації до специфіки сьогодення. Як показують останні психолого-педагогічні дослідження, система пізнавальних потреб, мотивів і цілей студентів неоднорідна, вона залежить від множини чинників: індивідуальних особливостей студентів, характеру найближчої референтної групи, рівня розвитку студентського колективу, а також статі. З іншого боку, мотивація поведінки людини (у даному випадку - студента) завжди є відображенням поглядів, ціннісних орієнтацій установок того соціального шару (групи, спільноти), представником якої вона є. Тому умовою і джерелом пізнавальної, наукової, громадської активності студентів, спонукальної причини їх різноманітної діяльності є складна структура інтересів та стимулів.

При цьому статя є визначальною умовою неоднорідності інтересів. Статя - характеристика людини, на яку не можна не звернути уваги. Саме в статевій належності людина передусім відчуває свою біологічну природу, її незмінюваність, заданість. Але далеко не лише біологічну. Статя керує і детермінує, наголошує й умовляє. Вона береже, захищає, стає джерелом енергії, натхнення, радості існування і раптово знецінює, обурює, завдає болючих ран, штовхає в депресії, призводить до кримінальних учинків. Зокрема виявлено, що жіночому розуму й інтуїції притаманні операції індуктивного плану: від часткового до загального, від деталей і окремих ознак до їх цілісного охоплення. Інтелектуальні операції чоловічого розуму - від загального до часткового. Мислення чоловіків абстрактне і символічне, у жінок - конкретне й образне. У жінок більш розвинутий емоційний і вербальний інтелект, здібності сприйняття, а у чоловіків зорово-просторовий інтелект і технічні здібності.

Крім того, як свідчать результати досліджень у психології, студентами і студентками по різному оцінюється такий мотив, як «прагнення краще зрозуміти самого себе». У студенток цей мотив становить 10% відповідей, у студентів - 2,2%. Здатність

робити проекцію ідей і вчинків літературних персонажів на самого себе — властиве людям чуйним, з тонкою душевною організацією. У цьому випадку людина критично оцінює себе під кутом зору психологічних моделей, які сформулювалися у неї як результат узагальнення конкретних дій, осіб і ситуацій, що зображені у творі. Це більш властиве жінкам як натурам емоційнішим, експресивнішим. На відміну від студенток, деяким студентам менш властивий самоаналіз, їх більше приваблює не стільки власна психологія і характери літературних персонажів, скільки гострі літературні сюжети. Багато студентів підбирають книги, маючи бажання «одержати нову наукову інформацію». У жінок цей мотив вибору книг становить 4 % , у чоловіків - 11,5 %. Цю різницю частково можна пояснити тим, що у студентів інженерних вузів професійні риси формуються дещо раніше, ніж у студенток, а також тим, що чоловіки, порівняно з жінками, характеризуються підвищеним інтересом до науково-технічних відкриттів [3, с. 129]. Поряд з цим, жінки краще виконують тести на швидкість сприйняття знакової інформації і зображень, краще запам'ятовують локалізацію предметів в просторі, їх взаєморозміщення, у них краще розвинута тонка моторика і швидкість виконання математичних операцій [1, с. 121].

Незважаючи на наявну у науковій літературі інформацію, потребує спеціального емпіричного вивчення проблема тендерних особливостей інтересів сучасної студентської молоді. Це й визначило завдання нашого подальшого наукового дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Тендерний паритет в умовах розбудови сучасного українського суспільства. - К.: Український інститут соціальних досліджень, 2002. - 121 с.

2. Потапов М. В. Мотиви, інтереси та стимули студентів вищих навчальних закладів / Потапов М. В. // Матеріали науково-методичного семінару: "Шляхи реалізації кредитно-модульної системи організації навчального процесу і тестових форм контролю знань студентів". - Одеса, 2005. - С.99.

3. Рабінович Ю. А. Книга та літературні інтереси студентів. / Рабінович Ю. А. - Харків, 2005 - С. 129.